

Рекомендації органам управління штабу прикордонного загону щодо організації та проведення оперативно-профілактичних заходів на державному кордоні

Recommendations to the Management Bodies of the Border Detachment Headquarters on the Organization and Conduct of Operational and Preventive Measures at the State Border

Анатолій Федорчук

Corresponding author: кандидат військових наук, начальник факультету безпеки державного кордону, e-mail: 2206tfedorchuk@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3369-8188>

Віталій Веретільник

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикордонної служби, e-mail: vvveretilnik2009@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8061-5803>

Олексій Глуздань

кандидат технічних наук, професор, e-mail: oleksii_glyzdaan@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6986-5833>

Anatoliy Fedorchuk

Corresponding author: Candidate of Military Sciences, Head of the State Border Security Faculty, e-mail: 2206tfedorchuk@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3369-8188>

Vitalii Veretilnyk

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Border Guard Service Department, e-mail: vvveretilnik2009@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8061-5803>

Oleksii Gluzdan

Candidate of Military Sciences, Department, e-mail: oleksii_glyzdaan@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6986-5833>

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький, Україна

Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi, Ukraine

Received: February 05, 2026 | Revised: February 24, 2026 | Accepted: February 28, 2026

DOI: <https://doi.org/10.33445/87>

Мета роботи. Надати рекомендації органам управління штабу прикордонного загону щодо організації та проведення оперативно-профілактичних заходів на державному кордоні.

Метод дослідження. В основу рекомендацій покладено експертну оцінку та аналітичний метод, які базуються на оцінці фактів та інформації.

Результати дослідження. Обґрунтовано рекомендації щодо організації та проведення спільних (спеціальних) прикордонних операцій на державному кордоні.

Теоретична цінність дослідження. Рекомендації надають можливість органам управління штабу прикордонного загону сформулювати послідовність їхньої роботи у процесі планування та організації спільних (спеціальних) прикордонних операцій на державному кордоні.

Оригінальність/Цінність дослідження. Новизна полягає у запровадженні нових підходів у роботу штабу прикордонного загону.

Майбутні дослідження. Розробка службових порядків, питання організації взаємодії під час планування спільних (спеціальних) прикордонних операцій на державному кордоні є подальшими напрямками дослідження.

Тип статті. Науково-прикладна (методична) стаття.

Purpose. To provide recommendations to the management bodies of the border detachment headquarters on the organization and conduct of operational and preventive measures on the state border.

Method. The recommendations are based on expert assessment and an analytical method based on the assessment of facts and information.

Findings. Recommendations on the organization and conduct of joint (special) border operations on the state border are substantiated.

Theoretical Implications. The recommendations enable the management bodies of the border detachment headquarters to form the sequence of their work in the process of planning and organizing joint (special) border operations on the state border.

Originality/Value. The novelty lies in the introduction of new approaches to the work of the border detachment headquarters.

Future research. Development of official procedures, issues of organizing interaction during the planning of joint (special) border operations on the state border are further areas of research.

Papertype. Applied research (methodological) article.

Ключові слова: рекомендації, планування, управління, прийняття рішення, підрозділи охорони державного кордону.

Key words: Recommendations, Planning, Management, Decision-Making, State Border Protection Units.

Вступ

Охорона державного кордону є основою оперативно-службової діяльності (Далі – ОСД) органів та підрозділів Державної прикордонної служби України (Далі – ДПСУ) на своїх ділянках відповідальності. Але протидія правопорушенням, яким законодавством віднесено до компетенції ДПСУ, планується у масштабах цілих регіонів з використанням різноманітних технічних засобів і способів. Припинення протиправної діяльності повинна здійснюватися за єдиним замислом дій, носити цілеспрямований та узгоджений характер. Завдання, щодо планування та узгодження дій органів і підрозділів охорони державного кордону, має на меті об'єднати їх у єдиний комплекс для досягнення загального результату.

За умов виникнення ускладнення обстановки, коли для виконання завдань охорони державного кордону не достатньо заходів, які проводять органи охорони державного кордону використовується така форма оперативно-службової діяльності як спільна (спеціальна) прикордонна операція.

Огляд літератури

Проблематика організації оперативно-службової діяльності органів охорони державного кордону в умовах ускладнення безпекового середовища розглядається вітчизняними дослідниками переважно у прикладному та управлінському вимірах. Наукові праці зосереджені на питаннях планування, координації сил і засобів, оцінювання ефективності оперативно-службових заходів, а також удосконалення діяльності органів управління Державної прикордонної служби України.

1. Управлінські засади оперативно-службової діяльності

У навчальному посібнику “Управління прикордонним підрозділом” (Трембовецький та ін., 2019) систематизовано підходи до організації діяльності підрозділів охорони державного кордону, визначено структуру управлінського циклу та окреслено роль штабу у процесі планування. Автори наголошують на необхідності комплексного підходу до застосування сил і засобів, що передбачає узгодженість дій підрозділів, раціональне використання ресурсів та безперервність управління.

Водночас зазначене видання має переважно навчально-методичний характер і не містить детального аналізу алгоритмів організації оперативно-профілактичних заходів в умовах різкого загострення обстановки.

2. Прикордонні операції в умовах ускладнення обстановки

Івашков і Курніков (2018) досліджують зміст і характерні риси прикордонних операцій у разі загострення воєнно-політичної ситуації. Автори підкреслюють значення координації між регіональними управліннями та іншими силовими структурами, акцентуючи увагу на необхідності єдиного замислу дій.

Разом з тим, їх дослідження зосереджене переважно на оперативному рівні управління і не деталізує процедури роботи штабу прикордонного загону під час проведення саме оперативно-профілактичних заходів.

3. Планування оперативно-службової діяльності

Братко (2023а) аналізує методiku організації роботи органів управління ДПСУ щодо планування оперативно-службової діяльності, розглядаючи її як системний процес, що включає оцінювання обстановки, визначення пріоритетів і формування управлінських рішень.

У подальшій роботі (Братко, 2023b) автор досліджує стан загроз у прикордонному просторі, наголошуючи на необхідності адаптивного реагування на динамічні зміни безпекового середовища. Ці положення створюють теоретичну основу для розроблення рекомендацій щодо організації оперативно-профілактичних заходів.

4. Категорія ефективності оперативно-службової діяльності

Магась (2018) розкриває зміст поняття ефективності оперативно-службової діяльності ДПСУ, визначаючи її як співвідношення досягнутих результатів і використаних ресурсів. Даний підхід дозволяє розглядати оперативно-профілактичні заходи не лише як сукупність дій, а як інструмент підвищення результативності функціонування всієї системи охорони державного кордону.

5. Методика роботи органів управління під час планування прикордонних операцій щодо протидії протиправній діяльності на державному кордоні

Для підвищення якості планування прикордонних операцій Вороний та Мисик (2024) удосконалили методику роботи органів управління удосконалено, яка ґрунтується на оцінюванні загроз та спроможностей системи охорони державного кордону, а також ризиків, які при цьому можуть мати місце. Застосування такого підходу в процесі планування прикордонних операцій дозволяє знизити рівень невідповідності між потребою забезпечення результативності та ефективності проведення прикордонних операцій та ресурсними обмеженнями для їх забезпечення.

6. Оперативне розгортання прикордонних підрозділів: оцінка обстановки та прийняття рішень в умовах невизначеності

Синишин (2026) досліджує алгоритми прийняття управлінських рішень посадовими особами ДПСУ в умовах дефіциту часу та інформації, з акцентом на принципи безперервності охорони, забезпечення територіальної цілісності та пріоритету безпеки життя персоналу. Окреслено механізми планування та реалізації оперативного розгортання, включаючи раціональний розподіл сил і засобів, використання мобільних резервів, формування тактичних груп та забезпечення логістичної автономності підрозділів.

Однак у наявних дослідженнях відсутній комплексний розгляд діяльності саме штабу прикордонного загону як ключового органу управління в процесі планування та проведення оперативно-профілактичних заходів.

Узагальнення стану наукової розробленості проблеми

Аналіз наукових джерел свідчить, що:

1. Розроблено загальні засади управління підрозділами охорони державного кордону.
2. Досліджено зміст прикордонних операцій у кризових умовах.
3. Визначено теоретичні підходи до оцінювання ефективності оперативно-службової діяльності.

Водночас залишається недостатньо опрацьованим питання:

- алгоритмізації роботи штабу прикордонного загону під час організації оперативно-профілактичних заходів;
- структуризації етапів управлінського циклу в умовах ускладнення обстановки;
- інтеграції міжвідомчої взаємодії у практичну модель планування.

Таким чином, існує науково-практична потреба у систематизації та узагальненні рекомендацій щодо діяльності органів управління штабу прикордонного загону, що і визначає спрямованість даного дослідження.

Методологія дослідження

1. Загальна логіка дослідження

Методологічною основою дослідження є системний та структурно-функціональний підходи до аналізу діяльності органів управління штабу прикордонного загону в процесі організації оперативно-профілактичних заходів на державному кордоні.

Системний підхід дозволив розглядати штаб прикордонного загону як елемент ієрархічної системи управління Державної прикордонної служби України, що функціонує в

умовах динамічного безпекового середовища та взаємодії з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони.

Структурно-функціональний підхід забезпечив можливість визначення ролі, місця та функціонального навантаження окремих елементів управлінського циклу (підготовка – реалізація – підбиття підсумків) у процесі проведення оперативно-профілактичних заходів.

2. Методи дослідження

У дослідженні застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів.

1. Аналіз і синтез – для виокремлення складових процесу організації оперативно-профілактичних заходів та формування узагальненого алгоритму діяльності штабу прикордонного загону.
2. Порівняльний аналіз – для зіставлення існуючих підходів до планування оперативно-службової діяльності з практикою проведення спільних (спеціальних) прикордонних операцій.
3. Документальний аналіз – для опрацювання нормативно-правових актів, відомчих регламентів та наукових джерел, що визначають порядок організації оперативно-службової діяльності органів ДПСУ.
4. Експертно-аналітичний метод – для узагальнення практичного досвіду організації оперативно-профілактичних заходів на рівні прикордонного загону. Експертне оцінювання здійснювалося шляхом аналізу управлінських рішень, типових проблем їх реалізації та результатів практичного застосування відповідних заходів у різних умовах оперативної обстановки.
5. Метод логічного моделювання – для формування структурованої трьохетапної моделі організації оперативно-профілактичних заходів (підготовчий, основний, заключний етапи).

3. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єктом дослідження є процес управління оперативно-службовою діяльністю органів охорони державного кордону.

Предметом дослідження є організаційно-управлінські процедури штабу прикордонного загону під час планування та проведення оперативно-профілактичних заходів.

4. Інформаційна база дослідження

Інформаційну базу становили:

- нормативно-правові акти, що регламентують діяльність ДПСУ;
- відомчі методичні матеріали з планування оперативно-службової діяльності;
- результати аналізу практичного досвіду організації спільних (спеціальних) прикордонних операцій;
- наукові публікації з питань управління прикордонною діяльністю та оцінювання її ефективності.

5. Обмеження дослідження

Дослідження має прикладний характер і не передбачає використання кількісних методів оцінювання ефективності. Узагальнення здійснювалися на основі експертно-аналітичного аналізу практики діяльності органів управління прикордонного загону, що обумовлює обмежену можливість формалізованої верифікації отриманих результатів.

6. Методологічний висновок

Застосування системного, структурно-функціонального та експертно-аналітичного підходів дозволило обґрунтувати структуровану модель організації оперативно-профілактичних заходів і сформулювати рекомендації щодо вдосконалення роботи штабу прикордонного загону в умовах ускладнення оперативної обстановки.

Результати

Відповідно до наказів про організацію ОСД підрозділи діють у звичайній повсякденній діяльності. У разі підвищення рівня протиправної діяльності на державному кордоні (злочинна діяльність, незаконна міграція, контрабандна діяльність тощо) проводяться оперативно-профілактичні заходи щодо її протидії.

Спільна (спеціальна) прикордонна операція є найбільш ефективною формою скоординованих дій ДПСУ, відповідних правоохоронних органів, військових формувань, а також державних органів, що полягає в проведенні узгоджених і взаємопов'язаних за метою, завданнями, місцем і часом заходів та окремих дій, які проводяться за єдиним задумом і планом та спрямовані на забезпечення недоторканності державного кордону й охорони суверенних прав України в її прилеглий та виключній (морській) економічній зоні України. Такі операції слід планувати і проводити за вимогою Президента України, Прем'єр-міністра України, Кабінету Міністрів України, Міністра внутрішніх справ України або за ініціативою зацікавленого міністерства чи іншого центрального органу виконавчої влади.

Оперативно-профілактичні заходи з протидії нелегальній міграції організовуються та проводяться за умови наявності достовірної інформації про підготовку до порушення державного кордону, отримання інформації щодо активізації злочинних угруповань, існування декількох каналів нелегальної міграції на ділянці відповідальності прикордонного загону, систематичних затримань нелегальних мігрантів суміжною стороною. Їх підготовку та проведення доцільно організовувати на основі системи режимних та оперативних заходів, мета яких є посилення охорони державного кордону на ділянці відповідальності регіонального управління (прикордонного загону) у повсякденних умовах. Відмінність від звичайної повсякденної діяльності полягає в залученні більшого складу сил і засобів зосередження їх у визначених районах, посиленні режимних та активізації оперативних заходів. При цьому зберігаються основні закономірності дій органів ДПСУ, притаманні повсякденній діяльності на ділянці їх відповідальності (Трембовецький О. та ін., 2019).

В основу проведення даних заходів рекомендується покласти комплексне застосування сил та засобів підрозділів охорони державного кордону, резервів начальника прикордонного загону, оперативно-розшукових підрозділів, відділу прикордонної служби (тип "С"), курсантів навчальних закладів, Кінологічного навчального центру зі службовими собаками у взаємодії з правоохоронними органами та силовими структурами, а також проведення активних контрольних, розвідувально-пошукових і засадних дій, режимних, активний збір та добування даних обстановки, їх подальшу реалізацію в інтересах охорони державного кордону, своєчасний взаємообмін інформацією й активне застосування на загрозливих напрямках авіації, зокрема безпілотної (Братко А., 2023).

Оперативно-профілактичні заходи доцільно проводити у три етапи: підготовчий, основний та заключний. При організації заходів протидії нелегальній міграції штабу прикордонного загону рекомендується:

1) під час проведення підготовчого етапу:

спільно з підрозділами оперативно-розшукової діяльності з'ясувати маршрути та способи доставки (слідування) порушників на ділянках підпорядкованих підрозділів, місця їхньої первинної появи (проживання) та укриття, а також маршрути ймовірного висунення до лінії державного кордону;

визначити перелік місць (об'єктів), які підлягатимуть обов'язковому відпрацюванню та перевірці;

спланувати роботу оперативних груп на ділянках відділів прикордонної служби, що знаходяться на напрямках зосередження основних зусиль, за рахунок резерву начальника прикордонного загону (Михайленко О., Грінченко В., 2025);

створити координаційну групу за результатами міжвідомчої наради щодо порядку спільних дій сил і засобів правоохоронних та силових відомств, які планується залучити до проведення оперативно-профілактичних заходів (Братко А., 2023);

при управлінні прикордонного загону створити координаційну групу із числа управління прикордонного загону, начальників змін оперативно-чергової служби центру управління службою, які відповідатимуть за підтримання взаємодії, обмін інформацією, скоординоване застосування сил і засобів із територіальними правоохоронними та силовими підрозділами (Магась Г., 2018);

2) під час проведення основного етапу забезпечити:

перевірку місць можливого перебування нелегальних мігрантів, проживання внутрішньо переселених осіб з інших областей України, хостелів, готелів, перевірку автобусних та залізничних станцій (зупинок) у населених пунктах прикордонних районів на ділянці відповідальності – силами дільничних офіцерів поліції, прикордонних оперативно-розшукових відділень, інспекторів прикордонної служби підрозділів Морської охорони із залученням сил та засобів взаємодіючих підрозділів;

супровід усіх приміських поїздів (електричок), що слідує у напрямку державного кордону та зворотно, який здійснювати силами підрозділів охорони кордону з обов'язковим залученням персоналу підрозділів моніторингу обстановки відповідно до окремого графіку і розкладу руху поїздів;

участь у здійсненні активних заходів щодо контролю за дотриманням правил прикордонного режиму шляхом несення служби на контрольних постах із залученням територіальних підрозділів НПУ та інших взаємодіючих структур;

проведення демонстративних дій на глибину контрольованого прикордонного району, відпрацювання маршрутів ймовірного руху і доставки порушників державного кордону, а також висилку прикордонних нарядів "Розвідувально-пошукова група".

посилення підрозділів охорони державного кордону курсантами навчальних закладів, зокрема із залученням службових собак;

постійний повітряний моніторинг (за сприятливих погодних умов) державного кордону (районів ймовірної протиправної діяльності) із використанням відомчої авіації та щодобове застосування БПЛА на загрозливих напрямках (на маршрутах ймовірного руху правопорушників);

проведення заходів за системою реагування із надходженням окремого розпорядження;

висилку за окремим розпорядженням автономних мобільних груп від відділу прикордонної служби (тип "С") на ділянку відповідальності підрозділів, де відбуватиметься суттєве загострення обстановки (Івашков Ю., Курніков В., 2018);

3) під час проведення заключного етапу:

підрозділам охорони державного кордону за результатами проведення оперативно-профілактичних заходів установленим порядком підготувати та скерувати донесення до штабу прикордонного загону;

штабу прикордонного загону підготувати звітні та інформаційно-аналітичні матеріали для проведення підсумкових заходів, здійснити узагальнення результатів (підведення підсумків проведення оперативно-профілактичних заходів).

Обговорення

1. Інтерпретація отриманих результатів

Розроблені рекомендації щодо організації та проведення оперативно-профілактичних заходів дозволяють розглядати діяльність штабу прикордонного загону як цілісний управлінський цикл, що поєднує оцінювання обстановки, планування, координацію та підбиття підсумків.

Запропонована трьохетапна модель (підготовчий – основний – заключний етапи) корелює з класичною логікою управлінського процесу (аналіз – прийняття рішення – реалізація – контроль), що підтверджує її концептуальну узгодженість із загальними принципами військового та публічного управління.

Разом із тим результати дослідження мають переважно нормативно-організаційний характер і спрямовані на впорядкування практичної діяльності, а не на формування нової теоретичної моделі управління прикордонними операціями.

2. Співвідношення з науковими підходами

Порівняння отриманих результатів із науковими підходами до управління оперативно-службовою діяльністю свідчить про їхню відповідність таким положенням:

- необхідність комплексного застосування сил і засобів (Трембовецький та ін., 2019);
- значення міжвідомчої координації в умовах ускладнення обстановки (Івашков, Курніков, 2018);
- адаптивність планування з урахуванням змін загрозового середовища (Братко, 2023);
- орієнтація на ефективність як співвідношення результатів і ресурсів (Магась, 2018).

Отже, запропоновані рекомендації не суперечать існуючим науковим підходам, а деталізують їх на рівні штабу прикордонного загону.

Водночас у дослідженні недостатньо розкрито концептуальний зв'язок із теорією кризового управління та ризик-орієнтованими моделями прийняття рішень, що могло б посилити наукову аргументацію.

3. Практичні наслідки

Практична значущість результатів полягає у:

1. алгоритмізації управлінських процедур;
2. уніфікації підходів до організації оперативно-профілактичних заходів;
3. підвищенні узгодженості дій між підрозділами та взаємодіючими структурами;
4. можливості використання матеріалу як основи для розроблення службових порядків і навчально-методичних матеріалів.

Разом з тим ефективність впровадження запропонованих рекомендацій залежатиме від:

- кадрового забезпечення;
- ресурсної спроможності підрозділів;
- рівня міжвідомчої взаємодії;
- інформаційно-аналітичної підтримки процесу управління.

4. Обмеження та напрями подальших досліджень

Дослідження має низку обмежень:

- відсутність кількісної оцінки ефективності запропонованої моделі;
- обмежений аналіз альтернативних управлінських підходів;
- орієнтація переважно на внутрішньовідомчий контекст.

У подальших дослідженнях доцільно:

1. розробити систему показників оцінювання результативності оперативно-профілактичних заходів;
2. здійснити порівняльний аналіз різних моделей організації прикордонних операцій;
3. інтегрувати ризик-орієнтований підхід до планування;
4. розглянути можливості цифровізації управлінських процедур.

5. Узагальнюючий висновок

Обговорення результатів свідчить, що запропонована модель організації оперативно-профілактичних заходів є логічно структурованою та функціонально узгодженою з чинними принципами управління оперативно-службовою діяльністю.

Водночас для підвищення наукової вагомості дослідження доцільно поглибити теоретичне обґрунтування запропонованих підходів і забезпечити їх емпіричну верифікацію.

Висновки

Розроблено рекомендації органам управління штабу прикордонного загону щодо планування спільних (спеціальних) прикордонних операцій на державному кордоні, які нададуть можливість забезпечити максимальну ефективність використовувати можливості підпорядкованих органів (підрозділів) та взаємодіючих структур, максимально успішне виконання отриманих завдань у визначені терміни в різних умовах обстановки, з раціональними витратами ресурсів.

Розроблені рекомендації щодо організації та проведення оперативно-профілактичних заходів на державному кордоні дозволяють розглядати діяльність штабу прикордонного загону як цілісний управлінський цикл, що поєднує оцінювання обстановки, планування заходів, координацію та підбиття підсумків.

Розробка службових порядків, питання організації взаємодії під час планування спільних (спеціальних) прикордонних операцій на державному кордоні є подальшими напрямками дослідження.

Фінансування

Це дослідження не отримало конкретної фінансової підтримки.

Конкуруючі інтереси

Автори заявляють, що у них немає конкуруючих інтересів.

Список використаних джерел

- Управління прикордонним підрозділом : навчальний посібник / О. Г. Трембовецький, В. І. Баратюк, О. В. Лазоренко та ін. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2019. 332 с
- Івашков Ю. Б., Курніков В. В. (2018). Аналіз змісту, завдань та характерних рис прикордонних операцій на ділянці відповідальності регіонального управління Державної прикордонної служби України при загостренні воєнно-політичної обстановки. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : військові та технічні науки. Хмельницький*. № 1(75). 84–97.
- Братко А. (2023а). Методика організації роботи органів управління Державної прикордонної служби України щодо планування оперативно-службової діяльності. *Social Development and Security*, Vol. 13, №. 1. 29–37. <https://doi.org/10.33445/sds.2023.13.1.4>
- Братко А. (2023б). Аналіз стану загроз для безпекового середовища в прикордонному просторі. *Social Development and Security*. Vol. 13, №. 4. 8–17. <https://doi.org/10.33445/sds.2023.13.4.2>
- Магась Г. А. (2018). Сутність та зміст поняття ефективності оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України. *Аспекти публічного управління*. № 6(4). 55–63. (дата звернення: 18.11.2025).
- Вороний, С., & Мисик, А. (2024). Методика роботи органів управління під час планування прикордонних операцій щодо протидії протиправній діяльності на державному кордоні. *Social Development and Security*, 14(1), 37-45. <https://doi.org/10.33445/sds.2024.14.1.4>
- Синишин М. М. (2026). Оперативне розгортання прикордонних підрозділів: оцінка обстановки та прийняття рішень в умовах невизначеності. *Національні інтереси України*. № 1(18). 388–400. 1(18). [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-1\(18\)-388-400](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-1(18)-388-400)
- Михайленко О., Грінченко В. (2025). Аналіз підходів до побудови охорони державного кордону на ділянці підрозділу. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень*. № 3(86). 38–43. <https://doi.org/10.33099/2304-2745/2025-3-86/38-43>

References

- Steel Upravlinnya prykordonnym pidrozdilom : navchal'nyy posibnyk / O. H. Trembovets'kyy, V. I. Baratyuk, O. V. Lazorenko ta in. Khmel'nyts'kyy : Vydavnytstvo NADPSU, 2019. 332 s
- Ivashkov YU. B., Kurnikov V. V. (2018). Analiz zmistu, zavdan' ta kharakternykh rys prykordonnykh operatsiy na dilyantsi vidpovidal'nosti rehional'noho upravlinnya Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrainy pry zahostrenni voyenno-politychnoyi obstanovky. Zbirnyk naukovykh prats' Natsional'noyi akademiyi Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrainy. Seriya : viys'kovi ta tekhnichni nauky. Khmel'nyts'kyy. № 1(75). 84–97.
- Bratko A. (2023). Metodyka orhanizatsiyi roboty orhaniv upravlinnya Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrainy shchodo planuvannya operatyvno-sluzhbovoyi diyal'nosti. Social Development and Security, Vol. 13, No. 1. 29-37. <https://doi.org/10.33445/sds.2023.13.1.4>
- Bratko A. (2023). Analiz stanu zahroz dlya bezpekovoho seredovyscha v prykordonnomu prostori. Social Development and Security. Vol. 13, No. 4. 8–17. <https://doi.org/10.33445/sds.2023.13.4.2>
- Mahas' H. A. (2018). Sutnist' ta zmist ponyattya efektyvnosti operatyvno-sluzhbovoyi diyal'nosti Derzhavnoyi prykordonnoyi sluzhby Ukrainy. Aspekty publichnoho upravlinnya. № 6(4). 55–63.
- Voronyy, S., & Mysyk, A. (2024). Metodyka roboty orhaniv upravlinnya pid chas planuvannya prykordonnykh operatsiy shchodo protydyi protypravniy diyal'nosti na derzhavnomu kordonu. Social Development and Security, 14(1), 37-45. <https://doi.org/10.33445/sds.2024.14.1.4>
- Synyshyn M. M. (2026). Operatyvne rozhortannya prykordonnykh pidrozdiliv: otsinka obstanovky ta pryynyattya rishen' v umovakh nevyznachenosti. Natsional'ni interesy Ukrainy. № 1(18). 388–400. 1(18). [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-1\(18\)-388-400](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-1(18)-388-400)
- Mykhaylenko O., Hrinchenko V. (2025). Analiz pidkhodiv do pobudovy okhorony derzhavnoho kordonu na dilyantsi pidrozdilu. Zbirnyk naukovykh prats' Tsentru voyenno-stratehichnykh doslidzhen'. № 3(86). 38–43. <https://doi.org/10.33099/2304-2745/2025-3-86/38-43>

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons «Attribution» 4.0.